

0356

מה שם אדוני, השם המלא?	<u>היו'ר אגרנט:</u>
שם פרטי - יאיר, שם משפחה - אלגום.	<u>י. אלגום:</u>
אתה מצהיר בהן-צדק לומר את האמת?	<u>היו'ר אגרנט:</u>
כן.	<u>י. אלגום:</u>
מה תפקידו במשרד החוץ?	<u>היו'ר אגרנט:</u>
אני מנהל מחלקת החקר במשרד החוץ.	<u>י. אלגום:</u>
אתה יכול לתאר לנו את מהות התפקיד הזה? ממתי?	<u>היו'ר אגרנט:</u>
למעשה מיוני 1971. להלכה מאוגוסט 1971. שנתיים-וחצי	<u>י. אלגום:</u>
למעשה, עד היום הזה, למן קיץ 1971.	
אתה יכול לתאר לנו את תפקידך, תפקיד המחלקה?	<u>היו'ר אגרנט:</u>
כן, בבקשה.	<u>י. אלגום:</u>
קודם כל, נושאי טיפולה של המחלקה הם: טרינוח ערב,	
המדיניות המזרח-תיכונית של המעצמות, והמדיניות המזרח-תיכונית של העולם השלישי.	
מה זה "העולם השלישי"?	<u>ידין:</u>
העולם השלישי - הבלתי מזדהות.	<u>י. אלגום:</u>
כגון?	<u>היו'ר אגרנט:</u>
כגון הודו, אפריקה.	<u>י. אלגום:</u>
היכן נכנסת סין?	<u>לסקוב:</u>
מחמת מצוקת כוח אדם, סין איננה נכללת.	<u>י. אלגום:</u>
יוגוסלביה?	<u>היו'ר אגרנט:</u>
כן. המזרח התיכון, בעקר ארצות ערב, וגם העולם מחוץ	<u>י. אלגום:</u>
לארצות ערב, במידה שהוא במדיניות המזרח-תיכונית	

0357

ועדת חקירה - 4.12.73
ישיבה ח' (בוקר)

י. אלגום:

בעולם שמחוץ לארצות ערב.

מהו כוח האדם העומד לרשותה?

לנדוי:

זוהי מחלקת חקר קטנה מאד. בתקן - להלכה 24 אנשים,

י. אלגום:

שמחזכם 10 שכניים: ארכיברים, מזכירות וכו'. למעשה גם

ה-14 המקצועיים הם פחות מ-14, כי המצבה שונה מהתקן. בתקן אנחנו 14 חוקרים

מקצועיים; אבל למעשה זה פחות.

כמה?

לנדוי:

זה משחנה בהחאם לתקופות, לנסיבות, לחפיקים. יש 8-9

י. אלגום:

ראשי ענפים, מה שקוראים "דסקים" בלע"ז. אם מותר לך

רק להוסיף לגבי תחומי הטיפול - אמרתי: תזרח התיכון, רק האספקטים המדיניים

והחברתיים, ההסברתיים, אבל לא האספקטים הכלכליים וכמובן לא האספקטים הצבאיים.

בראש וראשונה האספקטים המדיניים. במפורש לא אספקטים כלכליים; ולא אספקטים

צבאיים, שלהם אין לנו - - -

גם זה במפורש? "לא צבאיים"? כי אמרתי: במפורש לא כלכליים.

זבנצל:

במפורש לא צבאיים. כי איננו עוסקים בעניינים

י. אלגום:

צבאיים ולא בעניינים כלכליים. בראש וראשונה מדיניים,

מדיניים הסברתיים; במקצת חברתיים.

אתה יכול לומר לנו משהו על חולדות חייך והכשרתך?

היו"ר אגרנט:

הכשרתי לתפקיד הזה? אני יליד ירושלים, בוגר האוניברסיטה

י. אלגום:

העברית בשפה וספרות ערבית.

מתי?

היו"ר אגרנט:

למדתי מ-1942 עד 1947-48. את החעודה קיבלתי יותר מאוחר.

י. אלגום:

במסרר החוץ - למן 1948. כל החקופה שעבדתי במסרר

במסרר

דעת חקירה - 4.11.73
ישיבה ח' (בוקר)

0358

י. אלגום:

בירושלים - עבדתי במחלקה הזאת. כלומר, מכל מיני אספקטים. כך שלמעשה צמחתי מתוכה. בניגוד למנהלים קודמים שהוסמכו מהחוץ.

היו'ר אגרנט: כל החקופות שעבדת במשרד החוץ?

י. אלגום: כל החקופות שעבדתי בארץ מטעם משרד החוץ - עבדתי במחלקה הזאת.

היו'ר אגרנט: היית בחו'ל?

י. אלגום: הייתי בחו'ל, בשלושה תפקידים: הייתי בפריז סגן קונסול וסגן נספח עתונות.

היו'ר אגרנט: מתי זה היה?

י. אלגום: 1956 עד 1058. הייתי כחורכיה מזכיר ראשון.

היו'ר אגרנט: מתי זה היה?

י. אלגום: ב-1961 עד 1964. והייתי שגריר בארץ אפריקאית פרנקופונית - וולטה-עלית, ב-1964 עד 1969.

היו'ר אגרנט: אני מניין שם-1969 אתה באופן רצוף מנהל המחלקה...

י. אלגום: לא. עד 1971 הייתי סגן מנהל המחלקה, ומ-1971 נעשיתי מנהל המחלקה.

ידין: מי היה אז המנהל?

י. אלגום: יוסף הדס. כיום ציר כשגריר וחנו בפריז. כך שפרט לשלוש

החקופות שהייתי בחו'ל, בכל החקופות האחרות שעבדתי במשרד - תמיד הייתי במחלקה הזאת, בתפקיד זה או אחר.

היו'ר אגרנט: מה אתם עושים עם החומר, המסקנות או ההערכות המדיניות

שלכם בנוגע למדינות ערב?

י. אלגום: אם מותר לי גם להגיד מהו החומר...

ועדת חקירה - 4.12.73

ישיבה ח' (בוקר)

היו"ר אגרנט: אנחנו מעוניינים קודם כל בחומר אבל באיזו מידה אתם מעבירים

חומר שיש לו השלכות על ההערכה הבטחונית - חומר מדיני שיש לו

השלכות על ההערכה הבטחונית, בדרך כלל, וגם בקשר עם מה שקדם למלחמה הזאת? מבחינה

ארגונית, מה הקשר ביניכם ובין הגורמים הבטחוניים המודיעיניים, כמו אמ"ן? האם יש

קשר חי ולא רק שאתם אוטומטית מעבירים חומר? האם יש פגישות ביניכם ודיונים ביניכם?

י. אלגום: קודם כל, הקשר נובע מחילופי חומר, כלומר, בזה אני מפרט את

סיב החומר שאנחנו מקבלים. החומר שאנחנו מקבלים, נוסף לחומר

גלוי מכל מיני סוגים - - -

היו"ר אגרנט: לפני שאתה עובר לנושא זה - במשרד החוץ, במחלקה הזאת, מי אחראי

למחלקה או מנהל אותה? אתה כפוף למי?

י. אלגום: אני כפוף למר שמואל דיבון, שתארו הוא יועץ לשר החוץ, אבל הוא

כפוף למנכ"ל. הוא כפוף למנכ"ל כתואר של יועץ לשר החוץ. כתואר

אישי הוא איננו סמכ"ל, אלא יועץ לשר החוץ, אבל למעשה הוא כפוף למנכ"ל.

לסקוב: כלומר, בדרג שלישי משר החוץ, מבחינת ההיררכיה בצינור הפיקוד?

י. אלגום: אם יש מנכ"ל ויועצים וסמכ"לים - זה משהו באמצע. יועץ וסמכ"ל

אינם אותו דבר. אבל גם הם מעלי, בין המנכ"ל ובין מנהל המחלקה.

היו"ר אגרנט: האם אני צריך להפגין שמבחינה מינהלית הוא כפוף למנכ"ל משרד

החוץ, אבל מבחינת התפקיד הוא יועץ לשר החוץ? מבחינת תוכן

התפקיד, מה שהוא עושה, לא רק תואר.

י. אלגום: אני יכול רק להשוות את הממונה הנוכחי עלי עסהממונה הקודם.

הממונה הקודם עלי היה סמכ"ל, משה ששון, כיום שגריר ברומא.

התואר שלו היה סגן מנהל כללי. הוא הוחלף ע"י מר דיבון, שתארו הוא יועץ לשר החוץ.

אינני יודע מה יוחר גבוה.

ידין: יש לך גישה ישירה לשר החוץ אם אתה רוצה?

י. אלגום: לא.

0360

ועדת חקירה - 4.12.73
ישיבה ח' (בוקר)

- בעל הגישה הישירה לשר החוץ הוא מר דיבון, או שהוא - - -
- היו'ר אגרנט:
- הוא כפוף למנכ"ל. אני אינני יודע אם יש לו גישה ישירה
- י. אלגום:
- או דרך המנכ"ל. אינני יכול להשיב.
- נחקלת פעם בחוסר אפשרות של גישה, מבחינה עניינית? זה היה
- נכנצל:
- פעם חסר לך?
- אם זה חטר לך? - לא. במידה והוטל עלי תפקיד מיוחד, קרה
- י. אלגום:
- שדיווחתי לשר ישירות, אבל זה היה לפי יזמתי ולא לפי יזמתי.
- היו מקרים שדיווחתי ישירות לשר?
- היו'ר אגרנט:
- אבל לפי יזמתי, לא לפי יזמתי.
- י. אלגום:
- האם אתה משתתף בישיבות קבועות של פורום של משרד החוץ?
- ידין:
- ואיזה פורום זה? +++++
- י. אלגום:
- פורום של דיוני המנכ"ל.
- ידין:
- רק בדרג של +++++ המנכ"ל?
- י. אלגום:
- רק בדרג של המנכ"ל, לא של השר.
- היו'ר אגרנט:
- אחה יכול עכשיו להתייחס לנושא שהזכרת.
- י. אלגום:
- נוסף לחומר הגלוי שאנחנו מקבלים, שמסתכם +++++ בעיקרו
- בעתונות יומית ופריוורית ושידורים, ספרים - אנחנו מקבלים
- גם חומר מסווג, בעצם משלושה-ארבעה מקורות עיקריים: קודם כל - דיווחי משרד החוץ,
- זאת יחידת-האם של המחלקה. החומר של משרד החוץ, +++++ הדיווחים של הנציגויות בעולם,
- הן במברקים והן במכתבים.
- ידין:
- את כל החומר אתם רואים?
- י. אלגום:
- אני מניח שהכל. מה שלא מגיע לידיעתי - אינני יודע.
- היו'ר אגרנט:
- הן במברקים והן במכתבים?

ועוד חקירה - 4.12.73

ישיבה ח' (בוקר)

0361

י. אלגום: הן במברקים והן במכתבים, ברואר דיפלומטי.

פז גורם שני שממנו אנחנו מקבלים הוא המוסד לחפידים מיוחדים, על כל שלוחותיו - המוסד. ידוע לי שאנחנו לא מקבלים את כל החומר.

ידין: הם מעדיפים להעביר לכם?

י. אלגום: כן. יש חומר שמגיע ממקורות עדינים ביותר שהם מעדיפים לא להעביר לנו. ייתכן שמעבירים לדרגים אחרים. לי לא ידוע.

לסקרב: השר מקבל?

י. אלגום: אינני יכול לומר.

גורם נוסף הוא אמ'ן. אנחנו מקבלים מאמ'ן גם חומר גלמי. כלומר, אמ'ן כגורם איסופש ואמ'ן גם כגורם מעבד, כגורם מחקרי. גם חומר גלמי וגם סקירות אמ'ן.

ידין: את הלקט היומי אתם מקבלים?

י. אלגום: כן. אינני בטוח שהכל. ייתכן שגם שם יש פז מגבלות מסוימות, אבל מקבלים. גם לגבי חומר של אמ'ן אינני בטוח שאנחנו מקבלים הכל,

אבל אני מנצח שהרוב בוודאי.

גורם נוסף שמספר לנו חומר הוא שירות הבטחון הכללי, במידה ויש

ביויון חומר שעשוי לעניין אותנו.

ידין: למשל?



י. אלגום: למשל את הם משיגים דיווחים



היו'ר אגרנט: בארץ?

י. אלגום: כן.

חשכתי לנכון להדגיש את הנקודה הזאת, כיוון שבנוסף למגבלות של

כוח אדם שלנו יש גם מגבלות של חומר, ואני חושב שרצוי שתהיה ידוע.

עכשיו לגבי החייעצויות או מגע חי עם אמ'ן. להלכה יש לנו שם

ועדה חקירה - 4.12.73

ישיבה ח' (בוקר)

0362

י. אלגום:

איש קשר. להלכה, זה ישנו רק לאחרונה. הרבה זמן היה בלתי מאוייש, אבל יש לנו איש קשר משלנו שיושב בחל-אביב.

מאז?

ידין:

י. אלגום: למעשה עד למלחמה היו האנשים יורדים מפעם לפעם, פעמיים-

שלוש בשבוע, לאמ'ן לחל-אביב. למן המלחמה התפקיד מאוייש

ע'י אדם קבוע. קצין הקשר הזה, איש הקשר הזה, משתתף בישיבות שם וגם עובר על חומר גלמי.

באילו ישיבות?

לסקוב:

י. אלגום: יש ישיבות שכועיות. עכשיו הוא משתתף גם בישיבות יומיות.

אצל מי?

לסקוב:

אצל ראש מחקר.

י. אלגום:

היו'ר אגרנט: הישיבות היו יומיות עד המלחמה?

י. אלגום: עד המלחמה היינו שולחים אדם או אנשים מתחלפים; בעיקר כדי

לעבור על חומר גלמי, ולא להשתתף בישיבות. למן המלחמה, כשיש

לנו אדם קבוע, הוא גם עובר על חומר גלמי וגם משתתף בישיבות בדיונים שם.

(אח'כ רשם י.מ.)

לפני זה רשמה לצ

0363

מכאן ואילך ימ

ועדת החקירה ישיבה ר' 4.12.73

11.

אני מבין שעד המלחמה לא היה לכם

ש. אגרנט:

איש קשר קבוע לאמ"ן, אלא מדי פעם הייחם

שולחים אנשים שהיו באים לאמ"ן בחל-אביב, שומעים ועובדים על החומר הגולמי

ולא השתתפו בישיבות. ובכלל לא היו דיונים משותפים עם אמ"ן?

בזמן האחרון לא.

י. אלגום:

מה זה למשל הזמן האחרון?

ש. אגרנט:

לי זכור כי בשנות החמשים היו דיונים

י. אלגום:

משותפים. לפי מיטב ידיעתי מ-1969,

באופן רצוף, יוחר נכון מ-1970, מאז שאני נמצא שם/ לא היו לנו דיונים משותפים.

אני מבין שמאז לא היו דיונים משותפים.

ש. אגרנט:

סדירים. הזמינו אותנו לדיונים חצי-

י. אלגום:

שנחיים שלהם, להערכה חצי-שנחית.

האם אתה יכול לזכור מתי הייתה ההערכה

ש. אגרנט:

החצי-שנחית האחרונה שלהם לפני המלחמה?

נדמה לי בראשית השנה.

י. אלגום:

נאמר בינואר.

ש. אגרנט:

נדמה לי.

י. אלגום:

גם כן השתתפת?

ש. אגרנט:

לא.

י. אלגום:

גם מישחו אחר מהמחלקה שלכם לא השתתף?

ש. אגרנט:

לפי מיטב זכרוני לא.

י. אלגום:

זאת אומרת מכל משרד החוץ לא?

י. נבנצל:

ההזמנה מופנית/למחלקה ^{החנצ} אצלו, מה שנקרא

י. אלגום:

"המערך המזרח תיכוני". ההערכה היא

ב"מערך המזרח תיכוני". לפעמים מישהו אחר משתתף שם. לא ידוע לי מי השתתף.

מה זה "המערך המזרח תיכוני" ? מה היחס

ס. לנדורי:

בינה ובין המחלקה למזרח התיכון במשרד החוץ ?

המערך המזרח תיכוני מורכב בעצם משתי

י. אלגום:

מחלקות: מחלקת החקר ומחלקת המזרח התיכון

והים התיכון, הנקראת בקיצור "מזחים".

נוסף לכך יש במערך המזרח תיכוני עוד גורמים

לא מחלקתיים. האחד הוא אדם העוסק במחקר נפט, גורם הנפט, ויש קצין קשר

לאדמיניסטרציה של השטחים המותזקים. זהו פחות או יותר המערך המזרח תיכוני

שבראשו עומד שמואל דיבון שהזכרתי אותו קודם לכן.

מי עומד בראש "מזחים" ?

ש. אגרנט:

הגב' יעל ורד.

י. אלגום:

האנשים שירדו מדי פעם לתל-אביב עד למלחמה

י. נכנצל:

יש להם כל הכישרים וכל הסיווגים

הבטחוניים כדי לקרוא חומר בטחוני ומודיעיני ?

כן, בהחלט. אלמלא היו להם, לא היו שולחים

י. אלגום:

אוחס לכך.

מדוע לא היה מאויש התפקיד הזה למרות

י. ידין:

שהיה בתקן ?

אנחנו סובלים מחוסר כוח אדם. זה חל גם

י. אלגום:

על אנשים בירושלים, על אחת כמה וכמה

בתל-אביב.

זהו אחד המקורות החשובים ביותר

י. ידין:

4.12.73

ועדת החקירה ישיבה ח'

בשבילכם באיסוף החומר. מה היו השיקולים לא לאייש את התפקיד הזה?

למעשה אנחנו קוראים הרבה חומר בכתב,

י. אלגום:

חומר גולמי בכתב. יש חומר מסויים,

שהם מעדיפים כי נקרא אותו אצלם ולא ישלחו אותו אלינו. אין אלה כמויות כאלה, אין זה ממלא יום עבודה. אבל אם זהו קיצוץ קשר גם עם המוסד בבה אחת וגם עם אמ"ן, זה ממלא אותו יותר.

היה לכם מישהו שהיה הולך גם למוסד

ש. אגרנט:

בשביל החומר?

אנחנו מקבלים מהם בכתב. מה שהם אינם

י. אלגום:

רוצים לחת לנו, לא בכתב ולא בעל פה.

והם שולחים?

ש. אגרנט:

כן.

י. אלגום:

הסיווג הזה בין מה שהיה נשלח אליכם בכתב

י. ידין:

ובין מה שיכול היה איש שלכם לקרוא - אבל

ממה שידוע לך במרה שאדם מוסמך שלכם היה יורד לתל-אביב יכול היה לקרוא אצלם את כל

החומר?

לא. באמ"ן הם מסווגים. בסלסלה שלנו

י. אלגום:

הם שמים דברים שהם חושבים כי הם

עשויים לעניין אותנו, היתר לא שמו בסלסלה שלנו.

זאת אומרת להם נראה היה שזה לא יעניין

י. נבנצל:

אתכם. אבל אם מבחינתך היית רואה זאת

אחרת, האם היית עומד על זה מולם?

אבל החלוקה היא בידם. אם חושבים שחומר

י. אלגום:

עשוי לעניין את משרד החוץ, שמים אותו

בסלסלה שלהם. הם עושים את הברירה. אם חומר שנראה להם ככלחי רלוונטי

למשרד החוץ, אינם שמים אותו.

ש. נכנצל:

אם היית אומר שזה נראה לך כרלוונטי,
היית אומר זאת, היה מחקיים דיון על

הדבר הזה ומישהו היה מחליט ?

י. אלגום:

לא הייתי רואה את החומר. אבל מתוך החומר
שהיו שמים בסלסלה שלנו, האיש שלנו היה

צריך לברור.

ח. לסקוב:

בחומר שהיה במשרד החוץ מצאת חומר שלא
היה מעניין אותך ?

י. אלגום:

לעמים. החלוקה אינה מדוייקת כל כך.
אני מוכח להגיד בסוגריים: בתקופה

מסויימת מלאתי את אישית את החפיקד של איש קצין הקשר בחל-אביב. אני יודע אישית
כי בחוץ החומר שהיו מפרישים לסלסלה שלנו, היה מקום בהחלט לכרירה, לברור
ולפסול.

י. ידין:

ב"מוסד" היה אותו הדבר ?

י. אלגום:

לא.

ח. לסקוב:

היחה לאנשכים אפשרות להסתכל ?

י. אלגום:

לא. הם העבירו מה שחשבו לנחוץ.

י. נכנצל:

גם לא היחה לכם טענה כזו שאתם חושבים
כי היו צריכים להראות לכם יותר ?

י. אלגום:

זהו חומר שאינני מכיר אותו, ואיני
יודע מה טיבו ולמי הוא הועבר.

ש. אגרנט:

השאלה של חברי היחה: האם כאה מכס

דרישה שלא הם יעשו את הסלקציה של החומר

המעניין אחכם אלא שיגלו לכם את כל החומר הנוגע למזרח התיכון ואתם תעשו את
הסלקציה של מה שמעניין אחכם ?

לא, לא באה דרישה. זהו סידור ישן במשך
שנים ארוכות.

י. אלגום:

כשאתה מפיץ חומר, אתה מפיץ לכולם
את כל החומר או שיש לך עקרון ולפי זה
אתה מפיץ לאחד את כל החומר ולאחר מקצתו או לא כלום. מהו העקרון?

ח. לסקוב:

כזה אתה מעביר אותנו לחפקיד שלנו
כמפיצים.

י. אלגום:

כן. אני רוצה לדעת אם עקרון התפוצה.

ח. לסקוב:

בעקבות זה ולהשלמה הייתי רוצה לשאול:
אני מביין שאחס גם מקבלים חומר משגרירות

ש. אגרנט:

שלכם. פה באה השאלה של חברי. אני רק מציין את זה כדוגמה. אחס מפיצים את החומר
הזה. אנחנו עוד נחזור לשאלה של חברי. חוץ מזה אחס ורדאי עושים גם הערכות
מדיניות. גם את זה אחס מפיצים. נתייחס לשני הדברים. קודם כל ביחס
לאיסוף, לשאלת חברי.

על חפקידנו כמפיצים: לגבי החומר של משרד

י. אלגום:

החוץ, אנחנו הגורם המפיץ אותו למוסד

ולאמן. החומר של משרד החוץ נחלק בעיקרו לשני נושאים: מברקים ודיווחים

ומכתבים. המברקים הולכים אבטומטיה, לא דרכנו ולא באמצעותנו לאמ"ן, ל"מוסד" ולכל

מיני גורמים אחרים, אלא באמצעות מחלקת הקשר של משרד החוץ. זה הולך אבטומטיה

על ידי אלה המקבלים את המברקים שם ומטפלים בצד הטכני של הדברים, בקבלתם,

בהדפסתם, בפענוחם.

לעומת זה המכתבים המגיעים בדואר

הדיפלומטי; אנחנו הגורם המופקד להפצתם לגורמי הקהליה המודיעינית האחרים,

אנחנו מחלקת החקר.

לפי איזה עקרון?

ח. לסקוב:

בדרך כלל לגבי אמ"ן אנחנו יוחר

י. אלגום:

מכסימליסטים, לגבי המוסד פחות. ל"מוסד"



למוסד יש מחלקת-מחקר למחנה משלו, שהיא עוסקת בעיקר באפריקה

אירן וודרום מערב אסיס אליהם אנחנו מפיצים את דילוחי הנציגות

של משרד החוץ בנושאים הללו. עומת זאת אמ"ן, היוח ומחקר אמ"ן יש לו

תחום-טיפול הרבה יותר רחב, העוסק למן המעצמותועד כמובן המזרח התיכון

באטפקטים כלכליים, צבאיים ומדיניים, להם אנחנו מפיצים אתדיווחי הנציגות

של משרד החוץ כצורה נרחבת יותר.

זה יכול להיות די מקרי מה מגיע במברק

י. נכנצל:

ומה מגיע בטכחב, זה חלוי גם באורך

הידיעה.

גם בשיקול דעתו של השולח בנציגות

י. אלגום:

מסויימת. את הוא מחליט שזה מידי - הוא שולח

במברק, ואם הוא חושב שזה טובל דיחוי - הוא שולח במכתב. זהו היבט אחד של

תפקידנו כמפיצים, מפיצי חומר גולמי.

שאלתי על העקרון שלפיו אתם מפיצים,

ח. לסקוב:

לא על התפקיד.

חשבתי שאתה החיחסת להיבט השני, שעליו

י. אלגוט:

אני הולך לדבר.. אשר להיבט הראשון,

זאת אומרת כמפיצים של חומר גולמי כאילו של משרד החוץ כגורם סופי ליתר גורמי

הקהליה הסודיעינית. לעומת זה חומר גולמי שקבלנו מ"המוסד" או מאמ"ן או חומר כל

שהוא, אבל לא חומר משרד החוץ, אנחנו מפיצים לגורמי משרד החוץ בצורה פרפרזה, -

יש לי כאן הרשימה - כראש וראשונה לגורמי משרד החוץ, גם לגורמים המודעיניים,

אבל זה כחור צ'קינג *checking* כשם שהם מפיצים אלינו את הסקירות המעובדות

שלהם, כך אנו מפיצים אליהם את הסקירות המעובדות שלנו. זה כשכילם אינו חידוש.

הם מקבלים את זה.

דברת קודם על חומר גולמי שאתם מקבלים.

ש. אגרנט:

אתם מפיצים אותו לגורמי משרד החוץ. מי ה

הם הגורמים האלה ?

החל בשר החוץ, במנכ"ל, בסמנכ"לים
של מחלקות העשירות להיות מעוניינים

י. אלגוס:

בחומר הזה.

הסקירות שלכם ?

ש. אגרנט:

אני מכין שפה מדובר עדיין לא על

י. יודין:

הסקירות הכלליות. אתה אומר שקבלתם

איזה חומר גולמי חשוב אצלכם, וקבלתם אותו מסוכן, מ"המוסד". אתם עושים
פרפזה ומעבירים את החומר לגורמים אחרים. כאשר אתם עושים פרפרזה, אתם מצרפים
גם הערכה שלכם או במקרה זה אתם רק מפיצים ?

הפרינציפ הוא שאנחנו מצרפים גם הערכה

י. אלגוס:

ורקע.

עכשיו עוד שאלה בנקודה זו לפני שנעבור

י. יודין:

לעצם העניין. אם מדינות מסויימות,

ערביות, תפתחנה באופן כללי במלחמה - איני מדבר כרגע על תאריך מסויים - מכהינת
הרגשת החפקירים שלכם, כאן זוהי בעיה מדינית או זוהי בעיה צבאית או שחיהן או
לא ?

המשך הדברים רשמה או

אד

י. אלגום: זוהי שאלה קצת מביכה. אני חושב שעצם הכוונה לפתוח

במלחמה היא בסופו של דבר גם החלטה מדינית. אי-אפשר

לומר שזה רק ענין צבאי לחלוטין. זוהי ללא ספק גם החלטה מדינית.

אנו יכולים אולי להגיע למסקנות על-סמך ידיעת הרקע, השתלבות החומר בחומר קודם, על-סמך הסקת מסקנות. אין בידינו אינדיקטורים כשדה שיאמתו או לא.

ידין: אינני מדבר על פתיחת מלחמה בעוד חודש, אבל הערכה

האם פניהם של המצרים למלחמה בשנה הקרובה?

י. אלגום: אני רואה זאת בהחלט מתפקידי. אני חושב.

ידין: לא חושב, אלא אין ראיחם זאת?

היו"ר אגרנט: לפני שאתה עונה על כך רצוני לומר, שאני הגעתי

לשלב שבו אתם מפיצים חומר גולמי שקיבלתם מגורמים

שמנית אותם לגורמי משרד החוץ, בדרך-כלל בצורה של פראפרזה..

י. אלגום: כן..

היו"ר אגרנט: אם גומרים עם זה, אני רוצה להגיע לשאלה שאתה נגעת בה.

אולי אבהיר מדוע שאלתי את השאלה. אני שאלתי את

השאלה לא בקשר עם החפיק הכללי, אלא בקשר עם הנושא

הקודם שאני רוצה לתת עליו דוגמה; העכרת חומר גולמי פלוס פראפרזה, פלוס

הערכה. עכשיו אני רוצה לשאול את השאלה. זו היחה בעצם שאלה מקדימה.

י. אלגום: אולי השמטתי פרט אחד. כאשר אני אומר "לגורמי המשרד"

הכוונה גם לשגרירויות ולנציגויות. אנו מעבירים אליהם

חומר במברקים ובמכתבים, חומר מדיני והסברתי.

היו"ר אגרנט: גם לנציגויות?

לא פחות חשוב מגורמים פנימיים במשרד בארץ,
אנו מעבירים לשגרירות ולנציגויות באשר הן,

י. אלגום:

לצורך שימוש מדיני והסברתי.

שאלה קטנה להשלמת התמונה. כאשר אתם מפיצים
מכתבים, אתם מוסיפים גם הערכה?

נבנצאל:

גם במיכרקים.

י. אלגום:

מה עם מכרקים, גם לגביהם אתם נוחנים הערכה?

נבנצאל:

כן.

י. אלגום:

באיזה שלב?

נבנצאל:

לדוגמה, יש נאום סאדאת. אנו מעבירים במכתב גלוי
את תוכנו, נקודות עיקריות מתוכנו; ובמיכרק מסווג -

י. אלגום:

את הערכתנו..

אמרת שמיכרקים לא אתם מעבירים אלא מחלקת הקשר.

נבנצאל:

במיכרקים שאנו כותבים..

י. אלגום:

במכרקים שמחקבלים.

נבנצאל:

החפוצה היא בידי מחלקת הקשר. אנו כותבים מברק
הערכה. אנו מגישים לקשר. למי הם מפיצים - זהו ענינם.

י. אלגום:

אתן דוגמה: היתה שיחה בין האיש שלנו בוושינגטון עם איש מחלקת המדינה,
שיחה העוסקת בעניני המזרח התיכון. המברק מגיע. היות והאיש הוא איש השגרירות,
הוא מדווח למשרד החוץ. בין היתר זה מגיע אלינו, כי אנו עוסקים במזרח התיכון.
זה לא מתפקידנו להעביר זאת לאמ"ל, למוסד, אולכל גורם אחר, או לראש הממשלה.
לעומת זאת, אם היה נאום סאדאת, ואנו כתבנו הערכה עליו, אנו שולחים את הערכתנו
לנציגויות בוושינגטון, לונדון, פריס. החפוצה - אם זה ילך גם לאמ"ן, גם לראש
הממשלה, גם לשר הבטחון - זה לא עניננו.

ההערכה שאחה מוסיף מכוונות לשגרירויות שלנו,
לאו דווקא לאמ"ן.

נבנצאל:

ביחוד לשגרירויות, לא לאמ"ן.

י. אלגום:

ולשר?

נבנצאל:

זה מחולק גם לשר, הכתובת שלנו, כאשר אנו שולחים

י. אלגום:

זאת לשגרירות בווינגטון, כמובן שהעסק הולך ללשכת השר.

אפשר להשלים את השאלה הקודמת? השאלה שאני שואל אותך -

י. ידין:

ואינני רוצה חשובה מפורטת כרגע זה, יחכן שנגיע לבעיה;

הבעיה טענינה אחי כרגע מבחינה טחודית, לא מבחינה מהותית. בקשר עם הענין הראשון,

החומר הגולמי שאתם מקבלים מהמוסד או אמ"ן, תפקידכם לעשות פראפרזה לגורמי

משרד החוץ, כולל שר החוץ, וההערכה בצידה. השאלה היא מבחינה מתודית, לא

עניינית: האם בשנה האחרונה, בשנתיים האחרונות, היו בידיכם מסמכים חשובים

בדיווח של המוסד, גולמיים,

אחה סכיר קבוצה גדולה כזו של חומר גולמי כזה?

של ? כמו דיווח על י. אלגום:

או חומר גולמי ידין:

חומר של המוסד.

ראית חומר כזה, ידעה על קיומו?

לא ראיתי אינני חושב שהיו בידינו י. אלגום:

בכל-אופן לפי מיטב ידיעתי,

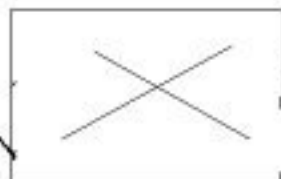
לא אגל ידין:

זה מחדדה בדירה כזו: אם מישהו ממשרד החוץ בקהיר י. אלגום:

קרא.. וכתב עליו מכתב פרטי, זה חוזר אלינו.

אני שואל קונקרטיה כרגע, לא באופן כללי. ידין:

גם החשובה היא - לא. י. אלגום:



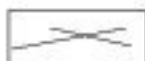
נניח לדוגמה מסמך שבא ממקור אל המוסד,

ידין:

גולמל כזה, האם הוא הגיע לידיך אי-פעם?

לא.

י. אלגום:



מסמך

נבנצאל:

לא המקור חשוב לי, אלא החוכן.

ידין:

זהו חומר מסמכי.

נבנצאל:

מסמכים מסוג זה לא ראיח?

ידין:

לא ראיח.



דיווח

י. אלגום:

זאת רציחי לדעת.

ידין:

האם אתה מתדרך את הנציגויות, מפנה את חשומחלבן

לסקוב:

לסימנים מעידים, או אחת מקבל.

זהו דו-שיח בינינו לבין הנציגויות, באשר אנו גם

י. אלגום:

מקבלים מה שהם שומעים מעמיתיהם בארץ שירותם.

אנו מדווחים להם מה שמגיע לידעחנו.

שאלתי היא: האם אתה מפנה את חשומת-לבם של הנציגויות

לסקוב:

לסימנים מעידים, שביחס אליהם אחת רוצה החייחסות?

כן. חדרוכים, שאלונים.

י. אלגום:

בחור זה כוננוח למלחמה, מלחמה כלכלית, אפ אופנסיבה

לסקוב:

פוליטיה נגדנו.

בהחלט. לגבי אופנסיבה פוליטיה - זה ללא ספק.

י. אלגום:

הכנות למלחמה?

לסקוב:

0374

י. אלגוס:

אם תרשה לי לומר בסוגריים, שאנו מעבירים שאלות ותדריכים של אמ"ן. אז לא תמיד זו יוזמה שלנו, אבל אנו

מעבירים.

לסקוב:

לפני סגירת באב-אל-מנדב והשגרירות שלנו בחבש, האם הועמדה השאלה בפני השגריר שלנו בחבש, שיש הלכי-רוח, או זיונים או משא-ומתן או שיחוח על כוונה לחסום את באב-אל-מנדב. תדרוך כזה ניחן?

י. אלגוס:

גם לא יכול לענות לך קטגורית, כי אינני זוכר. אני מניח כי הנושא היה בהחכמות.

היו"ר אגרנט:

בנוגע להערכות, סקירות.

י. אלגוס:

התפוצות שלנו הן מכמה ~~סוגים~~ סוגים. הזכרתי את התפוצה של חומר גולמי עם הערכה או רקע. זה בהתאם לחומר הזורם אלינו. יש לנו שתי סקירות שבועיות, שבהן אנו סוקרים, האחת שמורה, בדרג סיווג שמור, והאחת סודית ביותר.

(באנגלית:)

הסקירה הסודית ביותר מסכמת בעיקר את המברקים הנכנסים למשרד החוץ, את החומר הנכנס למשרד החוץ, כולל פעילויות משרד החוץ. אם יש ביקור של שר החוץ בארץ כלשהי, או ביקור של שר חוץ כלשהו בישראל. בסקירה השבועית אנו נותנים גם כן דברים כאלה, שדרגת סיווגם שמור, וגם סקירה על מדינות ערב. אנו נותנים גם פעילויות של משרד החוץ שאינן סודיות ביותר, או סודיות, וגם סקירות על המתרחש במדינות ערב.

היו"ר אגרנט:

סודיות או לא סודיות?

י. אלגוס:

בסקירות השמורות.

נכנצאל:

אני מכיר את הסקירות האלה. אבל כדאי שהן תוגשנה.

ידין:

אחר-כך נגיע לזה.

י. אלגום:

פרט לזה אנו מפיצים דברשם גלויים, חומר גלוי, בחור
דוקומנטציה, למשל: נאומי סאדאח. מפרסמים אותם בצורה

מקוצרת במקצת, "סלקטד") , אם ראשי פרטים בצד, לצורך
הנציגויות, לצרכים מדיניים והסברתיים, כדי ~~לשדר~~ שיהיה בידם מסמך, ולא יצטרכו
להסתמך אך ורק על דיווח עתונאי.

היו"ר אגרנט:

כל זה בגדר סקירות.

י. אלגום:

זה נקרא דפים, יש דפי מידע, דפי תפוצה א', יש סוגים
שונים.

היו"ר אגרנט:

אתם עושים גם הערכות מדיניות?

י. אלגום:

בסקירות אלה יש גם הערכות; בסקירות השדרות בעיקר
יש הערכות שלנו.

אני רוצה להוסיף משהו: שתי הסקירות השבועיות,
מחלקת החקר מבצעת אותן בחור קבלן של משרד החוץ; זה לא סקירות של מחלקת החקר,
אלא של המשרד. המחלקה היא הקבלן המבצע.

לנדוי:

מי המעריך?

י. אלגום:

בחור המחלקה שלנו. אנו מחולקים חלוקה גיאוגרפית,
ל"דסקים", לענפים. כל ראש ענף מעריך את המתרחש

בשבוע הנסקר בארץ סיפולו.

לנדוי:

זה נעשה בחור המחלקה. מה פירוש הקבלנות, אינני מבין.

י. אלגום:

הסקירה יכולה לעסוק לא רק במזרח התיכון. אם היתה

ועידה של הצלב האדום בטהרן. זה לא עניין שהמחלקה

שלנו מטפלת בו. או ועידה לשיתוף-פעולה באירופה. זה לא ענינה של המחלקה שלנו. זאת
אנו מקבלים ממחלקות אחרות. מה שנוגע למזרח התיכון, ארצות ערב, זוהי התרומה
שלנו. אנו גם קבלן וגם תורם. קבלן-עורך. העורך יושב אצלנו, ההדפסה נעשית
אצלנו.

לנדוי: בענינים המענינים אתכם, אתם המעריכים בחוץ משרד החוץ.

י. אלגום: כן.

נכנצאל: גם כאשר מדובר בכריח-המועצות לגבי הערכים.

י. אלגום: יש במשרד החוץ מחלקה מיוחדת לפש+ למזבת אירופה.

בגלל הניחוקים, היא עוסקת בעיקר בענינים מעשיים רק עם

רומניה. לגבי ענינים אחרים, הסיוטר מחקריים ויותר אבסטרקטיים. יחד עם זה יש

במערך המזרח תיכוני.

הי"ר אגרנט: ביחס לרוסיה, מה היא עושה היום ?

י. אלגום: היא עוסקת קצת במחקר, עיקוב אחרי ברית-המועצות. יחד עם

זה יש גם במערך המזרח תיכוני כיום אדם שעיסוקו הוא

ברית-המועצות וגרורותיה, ברית-המועצות והגוש הקומוניסטי. יש למעשה גם גורם של א

אירופה המזרחית, גם גורם מחקרי, במערך המזרח תיכוני.

הי"ר אגרנט: אני חושב שעכשיו אני יכול לדבר בצורה יותר קונקרטי

בנושא המענין אותנו.

אתם עשיתם בשנה-שנתיים האחרונות איזה הערכות/ככל

שחיה להן השלכה על כוונות מצרים לפתוח במלחמה, או כוונות סוריה לפתוח במלחמה,

או שחיהן כמשותף מחוונות לפתוח במלחמה? סקירות מדיניות הרומזות על

הכיוון הזה?

י. אלגום: החשובה היא - כן. אך לא תמיד סקירות. לפעמים זה

רק תפוצות.

הי"ר אגרנט: תפוצה זה רק אינפורמציה, מידע?

י. אלגום: כן.

הי"ר אגרנט: מידע מוערך, שאתם מעריכים אותו, או סתם עובדות,

ללא כל פירושים?

י. אלגום: ~~אני רוצה לנתח על סמך הדמר שבדינך, אבל מבלי~~

י. אלגום:
אנו יכולנו לנתח על-סמך חומר שבידינו, אבל מבלי
קרובוציות שבשטח. ברחנו מהערכות צבאיות. זה לא
עיסוקנו. לא יכולנו להיכנס לחחום טיפול של גורם אחר.

היו"ר אגרנט:
אינני מדבר על הערכה צבאית מבחינת הכוחות המזויינים,
סוג הרכש שהיה עומד לרשות מצרים, או שהם קיבלו מהרוסים.
אבל יכולה להיות איזו הערכה מדינית. כוונה לפגוע במלחמה - כפי שאתה בעצמך
ציינת - זוהי החלטה מדינית.

י. אלגום:
היו הערכות כאלה גם כן.

היו"ר אגרנט:
.. או החלטה לא לפתוח במלחמה, אלא להשתמש באמצעים
מדיניים כדי להשיג את נסיגת ישראל מהשטחים?

י. אלגום:
כן. הערכנו הערכות כאלה בסקירות השבועיות, גם בחפוצות שלנו.

אחרי-כן - לצ.

עצם הדבר שעברנו חומר מסוג זה גם אם לא היתה לזה מצורפת

הערכה משלנו היתה בכך משום הסכת חשומת לב מקבל החומר לחשיבותו של החומר

היו"ר אגרנט: למי הגשתם את ההערכות האלה, לאמן?

אלגום: לאמ"ן, דאנחנו קיבלנו אותה ההערכה הגולמית של המוסד.

אמ"ן העביר את החומר לקליינטים שלו ואנחנו בעברנו אותו

לקליינטים שלנו. אם שלחנו לאמ"ן את החומר הזה זה לא היה כדי להשכיל אותו,
אלא בחור קולגים ומתוך חילופים של סקירות מידע. אבל מבחינת הקליינטים שלנו
שמקבלים הערכות מאתנו ולא מאמ"ן למשל, יש לי כאן רשימה של הקליינטים האלה.

היו"ר אגרנט: אולי אחת יכול קודם-כל להבציע על סקירות אלה, או הערכות

אלה שנוגעות לנושא זה במשך השנתיים האחרונות, האם יש לך

סקירות או הערכות כאלה כאן?

אלגום: הבאתי דוגמה מהשנה האחרונה, סקירות למן השנה הזאת רק

בנושא זה, יש לי כמה דוגמאות של מידע שאנחנו מפיצים אותו.

כמו-כן הבאתי דוגמאות של סקירה...

לנדוי: מינואר 1973?

אלגום: למעשה זה מראשית דצמבר 1972.

היו"ר אגרנט: אני מכש דוגמאות של חומר וסקירות הנוגעות להערכות

של כוונות המצרים.

מ. לנדוי: הוא אומר שיש כאן מידע בלבד?

בסקירות אלה יש מידע ולעמים יש הערות הערכות ולעדים אין.

אלגום:

יש סקירות של מידע והערכות?

הינ"ר אגרנט:

כמידה שיש הערכות הן בסוף.

אלגום:

על כוונות המצרים לפתוח במלחמה מבחינה מדינית?

הינ"ר אגרנט:

זה לאו דוקא להערכות הכוונות המצריות, יש פה מידע על העמדה הסובייטית, העמדה הסעודית, העמדה הצרפתית, הכוונות המלחמתיות,

אלגום:

וגם הכוונות המצריות.

אני מבקש סקירות על הכוונות המלחמתיות של המצרים.

הינ"ר אגרנט:

האם בתוך החומר שיש לך או שתוכל להביא אחת יכול להצביע על איזה נייר לא רק של מידע, אלא מידע פלוס הערכת משרד החוץ

י. יודין:

היסודית של אגף החקר פעם או פעמיים בשנה, על כוונות מדיניות ערב בקשר למלחמה כן או לא? לפי הערכת אגף המחקר של משרד החוץ האם יש לך מסמך שאתם הכנתם והפצתם במשרד החוץ, שהנושא שלו כוונות ארצות ערב לפתיחת מלחמה השנה? יש מסמך כזה פעם או פעמיים בשנה, שזה הנושא היחיד שלו?

לא.

אלגום:

אין מסמך המעיד או המצביע על כוונות המצרים?

הינ"ר אגרנט:

לא, יש מידע בנושא ההערכה אם ארצות ערב מתכוונות למלחמה או לא.

אלגום יודין:

בהערכתנו...

אלגום:

אני מדבר על האגף שלכם.

יודין:

0380

אלגורם: בחפוצה זה ישנו כמידע, אבל לא כדעתנו השקולה. לעומת זאת זה

ישנו בסקירות השבועיות, אבל לא כמסמך עצמאי.

היו"ר אגרנט: נראה מה החומר שיש לך ושאתה מגיש.

אלגורם: הבאתי דוגמאות מהשנה האחרונה: א) של סקירות אלה של מידע פנימי

מדיני מיוחד, לעתים עם הערות שלנו לעתים בלי הערכות או הערות

שלנו. יש לי דף.

לנדוי: יש לך איזה חומר או איזה דבר שכולט לעיני?

אלגורם: יש לי כאן סקירה מה-30.4 כידוע הרי ל-4 30 שנה זי הייתה עליה

במתיחות. מראשית השנה עד ל-30.4 או יותר נכון סוף אפריל וראשית

מאי הייתה ירידה ואחר-כך עליה. בעגין זה יש לנו חפוצה של מידע, פה-אין לנו אפילו

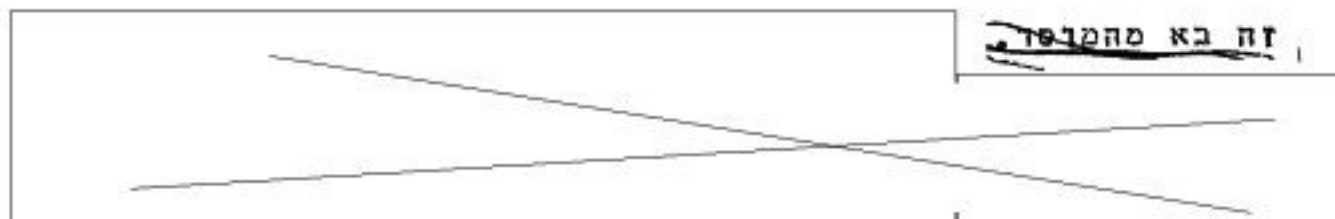
הערות משלנו. הרשימה מדברת בשם עצמה. אני מוכן לקרוא אותה, זה הפצת מידע.

היו"ר אגרנט: מאיזה תאריך זה?

אלגורם: מה-30.4.73 ייזה נקרא: מצרים - סביב אפשרות חידוש האש.

לנדוי: מה זה בא?

אלגורם: זה בא מהמסמך.



אני יכול להקריא את זה. הכותרת היא: מצרים סביב אפשרות חידוש האש.

(להלן קרא מר אלגורם את מוצג 26 על כל שלושת עמודיו).

0381

- זה יהיה מוצג מספר 26. היו"ר אגרנט:
- כדף הראשון שקראת אמרת שלדעתם הפתרון היחיד הוא מלחמה שחמייס לפני אוקטובר? לסקוב:
- לפני שהסטודנטים יחזרו... י. ידין:
- לפני שהסטודנטים יחזרו, האם יש לך את הרפרנט למברק הזה, הסימן של הצומת? לסקוב:
- הסימן של הצומת יש לי, סליחה, איני חושב שזה המספוי של הצומת, אני יכול למצוא זאת אצלנו. אלגום:
- אני מבקש קודם להגיש את המסמך הזה. היו"ר אגרנט:
- לא מצורפת הערכתכם למקור? י. ידין:
- לא, זה מדבר בשם עצמו. אלגום:
- כתוב פה: מידע שיש מדיני מיוחד, אבל כל החומר הזה הוא חומר של המוסד? היו"ר אגרנט:
- כן. אלגום:
- מה זה מדבר בשם עצמו? מה ההערכה שלכם, במה הוא חקר פה, זו רק פרפרזה של המסמך כמו שאמרתי של המוסד, במה אתם חורמים להערכה של המסמך הזה? פה יש הרבה מאד בעיות מדיניות. ידין:
- בסקירה השבועית שלנו באותו תאריך בערך אנחנו דיברנו על שילהוב אווירת המלחמה כמצרים, זה השתלב אחד עם השני, אבל לא חמיד זה חוזר, כיוון שגם כאן בשקירות השבועיות הללו, גם שם זה לא עגין של הערכה, אבל אלגום:

0382

אלגורס:

עצם הדבר של הצבעה על עובדות מרמזות או מוכחות על כוונות המצרים, זה הולך ביחד, כפי שאמרתי, אבל לא בכל דף כזה היחה לנו הערכה או הערות.

אתם קיבלתם ודאי גם חומר אחר מהמוסד שמצביע גם בכיוון הפוך? לנדרי:

כן. אלגורס:

פה הבעיה היא ענין ההערכה. לנדרי:

עצם הדבר שהעברנו זאת, עצם ההעברה יש בזה הערכה מסומנת, אבל מרמזת מכללה ולא מפורשת. אלגורס:

אצלך או אצל מישהו אחר זה הדליק איזה אור אדום המסמך הזה? נבנצאל:

זה הצטרף לכמה אינדיקציות אחרות באותו זמן לפני מצרים היו למלחמה. כתבנו זאת בסקירה השבועית שהתייחסה לאוהה בדיקה. אלגורס:

אחה יכול להגיש לנו עכשיו את הסקירה שמתבססת על המסמך הזה, או אולי על עוד מסמך, אינדיקציות, שהופץ בזמן הזה? היו"ר אגרנט:

היפת והסקירה השבועית אינה מצטטת מסמכים סודיים ביותר, אבל מצטטת את המקור, היו שם אינדיקציות אחרות. אלגורס:

יש לכם סקירה סודית ביותר? נבנצאל:

יש לנו סקירה סודית ביותר שמתייחסת לפעולות המשרד ולא לפעולות אמ"ן. אלגורס:

אחרי כן רשמה אג

היו"ר אגרנט: אני חושב שהיות ואנחנו לא סמירים אה החומר, אולי ניהן

לעד להגיש אותו לפי הבנתו.

אלגום: אני אתן לכם עכשו דוגמא נוספת עם הערה שלנו, קצרה הרבה יותר

מ-14 במאי.

היו"ר אגרנט: זה אתה קורא סקירה?

אלגום: זה טיפוס מדיני מיוחד. זה תפוצה מ-14 במאי. אני אקרא חלק

עם ההערה המתאימה.

היו"ר אגרנט: אתם הפצתם לגורמיט שלכם, אבל לא א לאמ"ן? יש להניח שאמ"ן

גם כן מקבל את החומר.

אלגום: אנחנו מפיצים את זה גם כן לאמ"ן אבל לא כדי לחדש לו

חידושים.

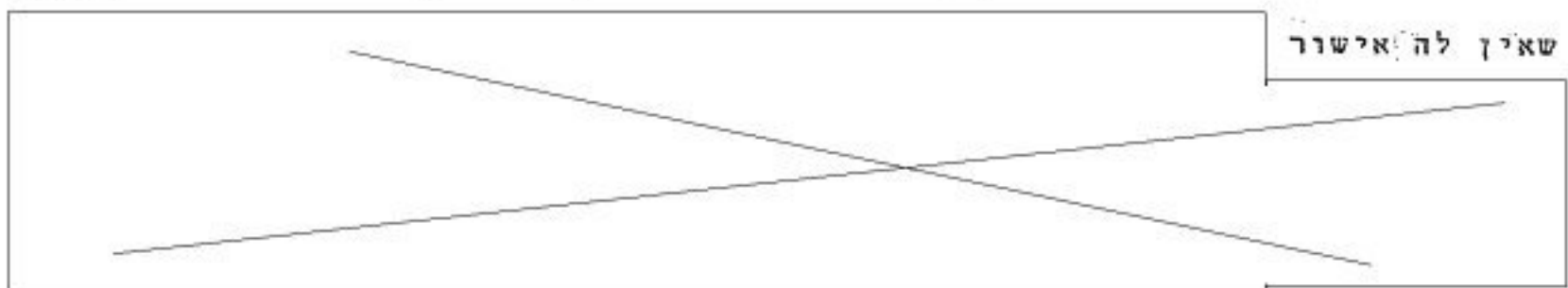
היו"ר אגרנט: מתוך ניסוס.

אלגום: חילופים. לעומת זה, יש ברשימה שלנו ראש הממשלה ושר הבטחון

וגם גורמי אמ"ן, שזה במסגרת חילופין ולא כדי לחדש חידושים.

המידע המדיני השני שחשבתי לנכון לקרוא אותו הוא מ-14 במאי לפי אחת הידיעות

שאינן לה אישור



זאת הידיעה. עכשו; ההערה שלנו: אין בידינו ידיעות על חכן -

קורא סמך-טוצג מס.27)



כאן הקראתי להדגמה ידיעה עם הערכות שלנו שלא חמיד היו קולעות.

אינני חושב שהיינו יותר חכמים ממישהו אחר, מה עוד שהכלים שלנו היו פחות טובים.

(מגיש את החומר ליו"ר הועדה)

0384

ועדת הקירה - 4.12.73
'שיבה ח' (בקר)

- היו"ר אגרנט : זה מוצג מס. 27
- אלגום : רשימת התפוצה יש לי בנפרד.
- היו"ר אגרנט : לגבי כלם אתה מגיש לנו. תן לנו.
- נבנצל : 19 עותקים, כפי שאני רואה את זה.
- היו"ר אגרנט : זה יהיה מוצג מס. 28
- אלגום : הבאתי עוד כאלה שלא הקראתי מחוכם בתור הדגמות לתפוצות.
- אלגום : הבאתי עוד תפוצות ~~אלא~~ מסוג זה שדנות באפשרות הסלחמה או פתיחת ~~מלא~~ מלחמה או אי-פתיחת מלחמה.
- לנדאו : כמה גליונות יש שם?
- אלגום : כ-10.
- (מגיש ליו"ר הועדה).
- היו"ר אגרנט : מוצג מס. 29-36
- י. ידין : אתה נתת לנו את התשובה לשאלה הראשונה שלא היה לכם ~~אף~~ סיוד לסכם ואחת מהתשובות היא פרפראזה בלי הערכה והשניה עם הערכה דוקא וההערכה שלכם היא שאין הסכרות של מלחמה ולא הייתם יוחר חכמים מאחרים. אבל; השאלה שאני רוצה לשאול אותך היא אחרת; המודיעין הצבאי באפן כללי כאשר היה עושה את ההערכות שלו על סמך הידיעות האלה, זה היה מבוסס על כמה הנחות יסוד צבאיות של הערכותיו מבחינת יכולת התקפה ואי-יכולת התקפה ולפי זה היה מעריך אם ~~היה~~ מלחמה או לא.
- כשאתם הוצאתם את המסמך ממאי, ששם ~~אצא~~ כתבתם לפי הערכתכם כך וכך - חטפנו לנו איך הפרוצדורה אצלכם במקרים כאלה? הנה אתם מוציאים מחקר כזה שהוא חשוב, איך אתם עובדים? ישבתם יחד? מה היו השיקולים? מה היה הבסיס והקריטריונים? איך יצא מסמך כזה? איך הייתה שיטת העבודה כדי להוציא את המסמך הזה?
- אלגום : קדם כל; כפי שאמרתי, אנחנו מקבלים מאמ"ן את הערכותיהם, לא רק החומר הגלמי אלא הערכות מסוכמות, ובטבע הדברים הירכות
- או שנועיות. או יומיות, הן משמשות נר לרגלינו.

ועדת חקירה - 4.12.73
 ישיבה ח' (בקר)
 אלגום:

מסוג זה, בין אם הן חצי-שנתיות; או שבועיות, או יומיות, הן משמשות נר לרגלינו.

היו"ר אגרנט: מה פרוש מוסכמות?

אלגום: מוסכמות, הערכות מוסכמות של אמ"ן, ז"א לא רק חומר גלמי
 אלא גם סיכומי הערכה. בוסף לזה, מה שאנחנו יכולים לעשות
 זה רק לשדך ידיעה מסוג כזה אם ידיעות קודמות ולראות באיזה מדה היא עולה
 בקנה אחד או סותרת ידיעות קודמות.

לנדאו: אני מבין מזה שלא הייתה לכם דעה עצמאית בענין זה של הסתברות
 המלחמה, מה שקראו לזה דעה ממוסדת, אחס מחלקת המחקר.

אלגום: דעה ממוסדת - לא הייתה לנו.

לשאלה של תהליך קבלת ידיעות, אנחנו מועטים מאד ואטיש 8-9
 "דסקים" זה הגורם המעריך ומתוכם אם לאמר שמצרים מוטלת על אדם אחד בלבד -
 למצרים יש אדם אחד בלבד, לסוריה יש חצי אדם, אז ה-"קולקטיב וויסדום" של
 8-9-10 אנשים אלה - היו ויכוחים, היו דיונים, אבל לא הגענו לדעה ממוסדת.

י. ירין: לא היו קריטריונים?

אלגום: לא; החרשמות על סמך חומר מאאאאאא וכפי שנשאלתי קדם וכמו
 על פי רוב חומר מודיעיני מגיע דבר והיפוכו והחכמה להעריך ולפסוק.

נבנצל: דעה ממוסדת - לא, אבל לשני המוצגים האלה, האחד המפורט בקשר
 למצרים, בלי הערכה שלכם, והאחד הקצר אבל די חמור בקשר לסוריה
 עם חוספת הערכה שלכם וידיעות מרגיעות בנוגע לסוריה, מעוררים את הרושם שהיתה
 לכם דעה.

אלגום: אני רק רוצה לאמר שאי אפשר לקרוא לזה דעה ממוסדת. זאת דעה.

הדעה המכרעת היא לאותו אדם העוסק במצרים והיחר תורמים את

החרשמות.

נבנצל: שאלה טכנית; אני רואה רשימת תפוצה של 26 כתובות, על החומר עצמו

נבנצל:

כתוב עותק מספר כך וכך או מתוך 16 - 21 ואולי 22 - איך יודעים בסוף מי
קיבל ומי לא קיבל?

אלגום: יכל להיות שרשימת התפוצה יותר מאוחרת ולכן בינתיים שמוח נתוספו.

לנדאו: האם האיש ליד ה"דסק" של מצרים, היחה לו איזה דעה, עד כמה שאתה
יכל להשיב על כך? אנחנו מדברים על הסתברות פרוץ המלחמה.

אלגום: לגבי ה-6 באוקטובר?

לנדאו: לא, במשך החקופה הזאת.

אלגום: גם לגבי בעל ה"דסק" המצרי וגט לגבי כלנו, לא טחו עינינו
מראות את ההכרזות של סאדאת, הן על שנת ההכרעה, הן על העובדה ש

שבשנה זאת, שב-26 במרץ קיבל על עצמו את ראשות הממשלה, והן העובדה שהוא פתח
את שלב העיסות הכולל אחרי שלבים קודמים, ז"א ראינו את הדברים, אבל המסקל
שנתנו לכל דבר ודבר לא חמיד קלע למה שארע במציאות.

לנדאו: אינני בא בטענות. אני רוצה עד כמה שאפשר שיחזור של הדברים
שהיו בשנה הזאת.

אלגום: לדוגמא, כאשר ב-16 ביולי סאדאת נשא נאום ודיבר על הכנון
ל-20-30 שנים ואמר שגט ישראל סתכננת ל-25-30 שנה והנה ברז'בייב
מדבר על "דטנט" ל-20-25 שנה וגם אנחנו צריכים לחשוב במושגים רחוקי-טווח,

היו"ר אגרנט: מתי היה הנאום הזה?

אלגום: אם אינני טועה, ב-16 ביולי. מתוך רסיגנציה אמר: אני כבר
הודעתי לאחים הערבים שאנחנו לא נזכה לראות את הפתרון בדורנו.

אלגום:

יחד עם זאת, דיבר על שלב הבניה ושלב המערכה. דיבר הרבה על ההערכות ודיבר הרבה על הערכות לקראת בניה, כשם שאצלנו היה מדובר על הרמת שני דגלים בעת ובעונה אחת, גם אצלו היה שלב בניה ושלב מערכה, אז הוא אמר שאין זה דוחה את המערכה, אבל על המשפט נזנ, ה"כלאוז" הזה יחסנו פחות אצאמחא ערך מאשר לרעיונות אחרים. זה היה ביוני 73.

י. יודין:

בחומר שהגשת; יש גם מידע מספטמבר 73?

אלגום:

לא. אני חושב; שלא. אספתי כל מה שהיה לנו ולא היה לנו על המלחמה.

י. יודין:

לא הוצאתם עלון מידע? היחי רוצה שיהיה לנו פה חומר מה היו הנושאים, מה היה המידע המדיני שלכם לגבי ספטמבר. אי-יציאה למלחמה זה גם כן מידע.

אלגום:

כל דפי מידע של חודש ספטמבר, לגבי מידע מיוחד, זה לא עונתי אלא לפי מה שנזדמן. (רושם לעצמו להביא את החומר.)

ח. לסקוב:

האם קיבלת ממישהו; מהשר, מהמנהל הכללי, מאמ"ן, הערות והארות למסמכים כאלה? שאלות, אם מישהו רוצה *follow-up* יותר

עמוק?

אלגום:

לא. מהמוסד יכול להיות רק הערות שאנו מסבירים, את המקור עם הפרפרזה לא מספיק.

ח. לסקוב:

מחדר/ את שר החוץ כשהוא יוצא לארה"ב על, נניח, המצב במזרח התיכון? אתה?

אלגום:

לא.

ח. לסקוב:

מי? הרי הוא מטפל בכל העולם ונניח היחה הרגשה שבחקופה של

ועדת הקירה - 4.12.73
ישיבה ח' (בקר)

ח. לסקוב:

אפריל-מאי-יוני-מרץ-ספטמבר עומדת להיות איזה מתיחות והוא יוצא - מישהו צריך לתת לו את ה"כריף" האחרון.

לא ידוע לי מי, אבל אני מעריך שזה הסמנ"כל לעניני המזרח התיכון. אלגום:

מה הוגדר במשרד החוץ שמצפים ממחלקת החקר? מה מצפים? לתת תמונה? לתת התראה? להיות גורם איסוף, להיות גורם מתקר בנוסף לגורמי מחקר אחרים שנמצאים? האם הדבר הזה הוגדר או זה בערך?

לא ראיתי הגדרה, "טרם אוף רפרנס", אבל לפי הכרתי וידיעתי אנחנו קדם כל מלווים ארועים שוטפים, אם יש למשל ביקור של שר חוץ בארץ או ביקור של שר שלנו בארץ אחרת, אנחנו צריכים לתת לו את המידע הנוגע ~~אצטאאאאאא~~ לענין, חוץ מאשר ארועים מיוחדים ולספק תמונות מצב או מידע חשית או מידע שוטף לגבי ארועים שוטפים.

כשנכנסת לחפקיד ראש מחלקת המחקר; האם קבלת איזה הגדרה בכלל על מטרות המחלקה הזאת, סמכויותיה, זיקותיה לאחרים? בקשת או לא בקשת קבלת או לא קבלת, ראיית או לא ראיית?

לא בקשתי ולא קבלתי. המחלקה הזאת הייתה פרובלמטית במרוצת השנים ויש בידי או ראיית התכתבויות לגבי גורלה במשך תקופת מסויים. אא היה זמן שאמרו שהיא מיותרת לחלוטין כאשר קיים אמ"ן ומכסה גם את האספקט המדיני.

לפני כן רשמה א.ג.

רשמה ר.ב.א.

- 51 -

ועדת חקירה - 4.12.73

ישיבה ח' - (בקר)

י. אלגום:

היה זמן שמר גזית, כאשר היה מנכ"ל משרד החוץ, חשב, שמחלקת החקר של המשרד יכולה להיות רק מסכמת סקירות של אמ"ן; ולהביא אותם אל הגורמים המעוניינים במשרד. היה על זה איזה ברור ודיון, והוא שוכנע, אם וכאשר סאדאט נואס, אין טעם שנשב בחיבוק-ידיים, יום יומיים, עד שנקבל מחל-אביב את הערכתם ואז נעסוק בצד הטכני של תמצית ההערכה הזו, אלא יש מקום שיהיה גורם עצמאי במשרד שיחשוב ויעריך הערכה משלו.

שאלת השלמה לענין זה - אתה באית אי-פעם, כאשר

י. ידין:

היית בתפקיד, או שמעת על מסמך שנאמר נקרא

לו כרגע "המלצות של ועדת שרף-ידין"? על הסטטוס של גופי המודיעין ובכלל זה אגף חקר של משרד החוץ?

שמעתי, לא ראיתי.

י. אלגום:

אנחנו מעשה הפסקה. אני ארצה לשמוע ממך

היו"ר, אגרנט:

חשובה על השאלה: אם אתם בעצמכם קבלתם איזה

ידיעות, מהדיווחים שלכם, על כתוצאה משיחה של שגריר שלכם בארה"ב,

עם מישהו מהסטיי-דפרטמנט האמריקאי, אשר שם היה רמז על כיוון

מדיני של מצרים, אם כיוון למלחמה או כיוון הפוך?

ז"א, ידיעה עצמאית שאתם קבלתם, לא שמעריכים, קרה שהמוסד סיפק לכם

או אמ"ן סיפק לכם, אלא אתם קבלתם ידיעה כזו ושזה הדליק אור אדום,

או רמז על כיוון מלחמה או כיוון הפוך?

אם אתה יכול לתת תמונה על 14 החוקרים שישנם

ח. לסקוב:

אצלך? - מבחינת השכלתם, נסיונם הקודם, חפיקים

בצה"ל שהיה, ודברים כאלה, כדי לקבל מושג מהם.

ישיבה ח' - (בקר)

י. ידין: באופן מיוחד על מצרים וסוריה. אלה השניים

המעניינים אותנו.

נבנצל:

אני מבקש שחציד לנו, איך לפי דעתך, בהגדרה במישור הכי גבוה, למי צריכה המחלקה הזו לתת מה? לא במובן הטכני אלא במובן הענייני, מה צריכה להיות חרומתה

לניהול ענייני המדינה במישור שבן אחס ממלאים?

היו"ר אגרנט: אנחנו נעשה עכשיו הפסקה.

(הפסקה)

י. אלגום: היו שלוש שאלות, אולי אפשר לרענן את זכרוני?

היו"ר אגרנט: השאלה שאני שאלתי: איך היה לכם איזה מידע שקבלתם

אחס ממקורות שלכם מחו"ל, אשר הודיע על איזה כיוון:

אם לכיוון מלחמה מצד מצרים כדי להשיג את המטרה של - של החזרת השטחים שנכבשו על ידי ישראל?

י. אלגום: מקומות שלנו, ז"א, שיחות של מקומות של משרד החוץ

עם עמיתיהם בשגרירויות השונות? האם הכוונה במילה

"המקורות שלכם", ז"א, שיחות?

היו"ר אגרנט: למשל, יכול להיות מידע שקבל שגריר תוך שיחה, או עם

איזה שגריר של מדינה זרה, של החלפת מידע ביניהם.

י. אלגום: זכור לי, לא בפרוט, הערכה אמריקאית שאמרה - שלקראת

ספטמבר יכולה להיות החלקות. הערכה אמריקאית שדיווחה

שלקראת ספטמבר, או בספטמבר. אבל כאמור, אני זוכר זאת במטושטש, ולא

רואה לנגד עיני מי אמר.

י. ידין: יש לך מסמך על זה?

י. אלגום: אני זוכר את זה במטושטש. אין לי מסמך.

ח. לסקוב: אינך יודע אם יש מסמך על זה?

י. אלגום: צריך להיות מברק, אם זכרוני אינו כובד כי.

נבנצל: תוכל להמציא לנו, לחפש?

ועדה חקירה - 4.12.73 -53-

ישיבה ח' - (בקר)

י. אלגום:

אני מוכן.

היו"ר אגרנט:

חמצא; תגיש לנו את זה.

י. אלגום:

כסדר.

נכנצל:

אם לא ימצא, אולי אדוני ידווח לנו שלא מצא.

היו"ר אגרנט:

כן או כן.

ח. לסקוב:

שאלתי: אם אפשר לקבל רקע על מי שאחראי

על הדסק המצרי, הסורי? (השכלה, מה תפקידו במילואים

(וכו')

י. אלגום:

אולי כהערה מקדימה - פרט למצוקת כוח אדם, אנחנו

סובלים גם מחלופה שקצת יותר מדי חכופה, לפי טעמי.

מומחה לארץ יכול להיווצר רק בחקופה עבודה מסושכת, כאשר משקע של ידע ונסיון

נאגר, וזה לפי דעתי מינימום 3-4 שנים לפחות. בעוד שאצלנו, בגלל צרכי

שרות החוץ, שהם קודמים לכל...

היו"ר אגרנט:

צריך אסיפת ידע ונסיון על ידי איש המחלקה?

י. אלגום:

היות וצרכי שרות החוץ קודמים, במידה ובאה דרישה

לשלוח אדם לחו"ל לתפקיד כלשהו, אי אפשר לעמוד נגדו.

לכן, בנוסף למחסור בכוח-אדם, אנחנו סובלים גם מחלופה חכופה מדי.

עכשיו, לגבי הדסק המצרי והענף הסורי?

י"ג המצרי, אמרתי, מוחזק על ידי אדם אחר, וזו

בחורה-אשה, אשר השכלתה פחות שמה בזכה זולטק; היא סיימה בהצטיינות

את האוניברסיטה העברית במזרח-הנה. בעת חואר מ.א. הנסיון שלה במחלקת

החקי, כמדומני, 12-13 שנים. אבל היא כדסק-עצמו רק כשנה וחצי.נכנצל:

הדסק המצרי?

י. אלגום:

כן. ואילו לגבי הענף הסורי, אמרתי, שזה חצי

אדם. אדם אחד עוסק בסוריה ובעיראק.

י. ידין:

חצי אדם?

ועדת חקירה - 4.12.73

ישיבה ח' - (בקר)

אדם אחד לסוריה ועיראק. אחד שמשמש לכורי י. אלגום:

ועיראק לפי מיטב ידיעותי. הוא אינו יודע ערבי

אין לו השכלה מזרחנית לא יודע מהי השכלתו, מה החום התמחותי במשרד החוץ. יודע לי שהוא היה בתפקיד זוטרי במוסקווה בשעתו ובמחלקת

טכניות. לא גיאוגרפיות.

היו"ר אגרנט: כה שמו?

י. אלגום: אליהו אבידן

ח. לסקוב: מה דרגתו בצה"ל?

י. אלגום: לא יודע לי.

אני שאלתי: איך אתה מגדיר את היעד א של המחלקה נבנצל:

שלך: מה היא צריכה לחרום, לא במישור הטכני, בהפצת

חומר מהאחד לשני?

הייתי מחלק את התשובה לשניים: אנחנו צריכים קודם י. אלגום:

כל לענות על משאלות יזומות. כלומר, אם למשל כיום,

לקראת ועידת ג'נובה, באים ושואלים אותנו: מה עמדת מדינות ערב לגבי

הסדרי שלום אפשריים? אנחנו חייבים להיות במצב של אפשרות להשיב על

השאלה הזו. כאמור, חשובות על משאלות או שאלות יזומות.

שניים: הספקת מידע שוטף ביוזמתנו ולפי ראות עינינו

צמוד לאירועים.

אחס משתמשים במילה מידע, דיטן (?) או אינטליג'נס? י. ידין:

אינפורמציה. י. אלגום:

אתה חושב אפילו אינפורמציה. י. ידין:

אתה רצית עוד להגיש איזה חומר נוסף? היו"ר אגרנט:

הבאתי מספק סקירות. חשבתי שהפרק על מצרים, והפרק על סוריה, י. אלגום:

עשוי להיות אולי נוגע לענין. הבאתי סקירות מיולי

ועדת חקירה - 4.12.73

ישיבה ח' (בקר)

י. אלגום:

ואילך, כולל הסקירה האחרונה עד ה-4 באוקטובר.

היו"ר אגרנט: יולי 73?

י. אלגום: כן. אשר ין בה התרעה. המתקרבת ביותר שיש בה -

יש ניתוח של נאומו של סאדאת בשבוע לפני המלחמה,

ליום השנה הלישי למותו של נאצר, ב-23 לספטמבר. אשר בו הסבנו את חשומת הלב לכך, שהוא מעט להתיחס למערכה. בדיון שקיימנו; לאחר הנאום הזה, עשינו את המשואה, אם כאשר לא היה לו מה לעשות, הוא דבר הרבה,

אולי כאשר הוא מדגש מעט, אולי פירושו של דבר - יש לו מה לעשות.

זה לא נמצא בהערכה בכח. מה שכן מצוי כאן - הצנעה על כך שהוא

התיחס בצורה מצומצמת מאד לנושא המערכה.

לנדוי: מתי זה הופץ?

י. אלגום: זה הופץ ב-3 לאוקטובר, וזה מכסה את התקופה

מ-20 לספטמבר ועד ל-3 לאוקטובר.

היו"ר אגרנט: אתה אומר, לאחר המעשה, העובדה שהוא דבר מעט,

היחה צריכה להיות סימן?

י. אלגום: כאשר שקלנו את הנאום ונתחנו אותו; התיחסנו לכך,

שהוא ממעט להתיחס למערכה.

היו"ר אגרנט: אבל לא הדגשתי את זה בדקירה? טוב, תקרא את זה.

י. אלגום: זה בסך הכל שלוש שורות (מצטט מתוך הדו"ח, מוצג 37)

היו"ר אגרנט: "שבענו דבורים", כך אמר סאדאת?

י. אלגום: "שבענו דבורים", כך אמר סאדאת שבוע ויום לפני המערכה.

היו"ר אגרנט: הוא אמר זאת בנאום?

י. אלגום: כן בנאום.

היו"ר אגרנט: תגיש לנו את זה עפ"י עכשיו, זה יהיה מאצאאאא

0394

-60-56-

דעת הקירה - 4.12.73

ישיבה ח' - (בקר)

היו"ר אגרנט:

מוצג מס' 37 - הסקירה האחרונה לפני המלחמה.

אחרי כן רשמה ל.צ.

תגיש לנו את כל הסקירות שהכוננת להגיש.

הינ"ר אגרנט:

כולל הסקירות השמורות.

נבנצאל:

זה כולל רק את הסקירות השמורות. כאשר אנחנו מגישים סקירה

אלגום:

אנחנו מבססים אותה למידע על כל הרקע ורק למידע שבידינו בלי

לפתוח בכלל למלה סודי.

אלה מברקים סודיים של משרד החוץ ולכן זה סודי לא בגלל התוכן

ידין:

בשביל הוטטום ספרטום של מסמך דרוש שחיה גם דוקומנטציה איך

נבנצאל:

גראית סקירה סודית כזאת.

אני יכול להמציא לך את הסקירה הסודית שלפני המלחמה וערב

אלגום:

המלחמה, האחרונה.

בסקירה אתם מתייחסים לכל המידע הזה כולל המידע הסודי בלי

הינ"ר אגרנט:

להזכיר את המקור?

כן, מהמוסד, מאמ"ן.

אלגום:

המידע הסודי הוא ~~אצטטט~~ הערכה של חומר שקיבלתם או מהמוסד

הינ"ר אגרנט:

או מאמ"ן?

זו ההתרשמות הכוללת של כל מה שהכוח קרא באותו שבוע.

אלגום:

אני מדבר על מידע הסודי שאתם מתבססים עליו ולמקור הסודי

הינ"ר אגרנט:

שממנו קיבלתם, החומר הסודי והלא סודי?

זה כולל את כל מה שקיבלנו מכל מקור שהוא.

אלגום:

- זה יכול לשקש, זה מכיל סקירה שוטפלת של האירועים המדיניים.
לנדוי:
- זה יכול להיות.
אלגוס:
- כמה יש פה?
היו"ר אגרנט:
- זה הסקירות מיולי.
אלגוס:
- זה הכל מיולי או שעשית סלקציה?
מ. לנדוי:
- לא, לא, זה הכל, אני חושב שזה הכל. כאמור אני מניח שאתכם
אלגוס:
יעניין בעיקר הפרק המצרי או הפרק הסורי.
- אלה יהיו מוצגים 38 עד 54.
היו"ר אגרנט:
- ואנחנו נקבל עוד סקירות סודיות המתייחדות לשאלה אלה.
נבנצאל:
- עוד שאלה אינפורמטיבית, אולי אחת זוכר מתי, באיזה חודש היתה
לנדוי:
ישיבת מועצת הבטחון שבה האמריקנים הטילו את הוויטו?
- זה נערך בשני המשכים, זה התחיל ב-6 ביוני והוויטו האמריקני
אלגוס:
היה ב-26 ביולי.
- מועצת הבטחון ישבה החל מ-?
היו"ר אגרנט:
- החל מה-6.6.73 עד ה-26.7.73 עם הפסקה, בשני המשכים.
אלגוס:
- והוויטו האמריקני?
היו"ר אגרנט:
- הוויטו האמריקני הוטל ב-26.7.73.
אלגוס:
- אם אני זוכר נכון השאלה היתה פירוש ההחלטה 242. הפירוש,
לנדוי:
נאמר, הסובייטי של ההחלטה 242.

0897

- היו"ר אגרנט: אולי אנחנו יכולים לקבל מכם פרוטוקולים של הדיונים פלוס ההחלטה, ההצבעה והוויטו האמריקני?
- אלגום: הפרוטוקולים, זה הרבה מאד חומר, ניתן לכם את הפרוטוקול של מועצת הבטחון.
- היו"ר אגרנט: אני מדבר על מועצת הבטחון.
- אלגום: הפרסום של האו"ם באנגלית.
- היו"ר אגרנט: כן.
- אלגום: אפשר.
-
- היו"ר אגרנט: ד"ר נבגצאל, חבר הוועדה, מבקש גם שתגישו את הסקירות הסנדינות אחדות, ביחס לתקופה הזאת, מה שהגשתם זה כולל את התקופה הזאת?
- אמרה...
- אלגום: מיוני 1973 עד ערב המלחמה או אולי אחת אתרי המלחמה. סליחה, יש אחת, אני הוספתי אחת שאחרי המלחמה, שבה נסינו להיות חכמים שלאחר המעשה.
- פה הוספתי?
- היו"ר אגרנט: כן. ואמרנו לאחר מעשה, כאשר מסתכלים אחורנית מה היו הסימנים מבשרי המלחמה, נשם רשמנו כמה וכמה דוגמאות. למשל..
- היו"ר אגרנט: אחת יכול להצביע פה על איזו סקירה שאחה מחייחס אליה כאן, זה לפי חאריכים בוודאי.
- אלגום: כן, זה מסודר לפי חאריכים.
- היו"ר אגרנט: כדי שנוכל לחפש את זה.

אלגורס: פה אנחנו נסינו לאחר מעשה, יש פה נסיון להיות חכמים לאחר מעשה ולציין מה היו אותה מבשרי המלחמה.

לנרדי: זה לקט של כל הסימנים האלה?

אלגורס: אותה מבשרי מלחמה כמו ~~המלחמה~~ ההתבטאויות במישור הצבאי-מדיני, במישור התעמולה הפנימית, ובמישור...

נבנצאל: זה גם נושא הסוואה של הכוונות שלהם?

אלגורס: נאמרו דברים במפורש אפילו בלי הסוואה.

נבנצאל: אתה חושב שהם באו להשלוח אותנו?

להיפך,

אלגורס: לא, אם היה מאמר של חוסין עבדול קאדוס שאמר: עם עלותו של

קיסנינג'ר לשלטון, אנחנו יודעים ששיטתו של קיסנינג'ר היא לפתור

בעיה על-ידי החרפתה, כך הוא עשה גם בווייטנאם, לפני שהוא ניגש לפתרון המדיני הוא

החריף אותה בצורה צבאית, יש חשש שהוא יעשה אותו דבר גם לגבי המזרח התיכון והוא

יגש באותה שיטה. ובכן, לפני שהוא יחקיף אותנו על-ידי שילוח ישראל למלחמה, נפתח

אנו במלחמה. זאת אמר עבדול קאדוס ב-1 בספטמבר. מחשבה דומה הביע גם הייכל.

בשעתו שמנו לב לדבר זה, אבל לא ראינו בזה אות מבשר או מצביע על מלחמה שעומדת לפרוץ.

היו"ר אגרנט: אחת מדבר פה על ה-16 באוקטובר, על נאום סאדאח, זה נאום גלוי?

אלגורס: כן.

לנרדי: וראי, זה היה גם בעתון.

ידין: זה היה גם ברדיו.

ישיבה ה' כבוקר

היו"ר אגרנט: גם בטלורזיה.

ידין: שם הוא דיבר על "טילי זהב".

שתי שאלות. האחת, אתח הזכרת שאצלכם, אם אינני טועה, נוסף למישהו אחר, או שאני טעיתי, יש אחד שיש לו שולחן לנפט. האם זה אצלכם או במערך המזרח-תיכוני?

אלגום: זה במערך המזרח תיכוני.

ידין: הוא לא כפוף לך?

אלגום: לא, הוא לא כפוף לי, הוא כפוף לדיבון.

ידין: הוא מקביל לך?

אלגום: הוא מקביל למנהל המחלקה, אבל אין מחלקה, הוא רק

ידין: מי הוא?

אלגום: שמו שמואל יערי.

ידין: הוא עוסק בענייני הנפט מאיזו בחינה? טוב, נשאל על זה את

דיבון.

היו"ר אגרנט: אתה אומר ששמו שמואל יערי?

ידין: הוא אתם לא עסקתם בענייני הנפט למשל, בנושא זה פרט למה שהיה,

בגלל שה שקציתם מה שהיה נותן לכם ואתם האיתם רק קבלנים.

אלגום: יש כאן קצת *Overlapping*, כי לנו יש שני דעסק סעודי

ויש לנו דעסק כווייתי, אבל לא הדעסק הסעודי ולא הדעסק הכווייתי

לא יכולים להתעלם מבעיית הנפט. אבל ברור לכולנו שהמומחה, האוטוריטטה לענין זה

0400

אלגורם:

הוא שמואל יערי ולא הדעסק הסעודי או הדעסק הכרואייתי.

טוב, האם הדעסק הסעודי שלכם בענייני הנפט, טוב, האם הוצאתם ידין:

איזה מסמך לא אינפורמטיבי, אלא יאנפורמטיבי-מערכתי, נאמר
בחודשיים לפני המלחמה על השימוש בנפט כנשק, לא מכוסס על שמועות, אלא על הערכתכם
האם הם ישחמשו בנשק הזה או לא?

מסמך כולל הערכתי לא הוצאנו, אבל הוצאנו, הפצנו הצהרות שדיברו אלגורם:
בדיוק בכיוון הפוך, שפיצל...

הפוך? ידין:

כן, שפיצל זכנו ששמנו סעוד, שהוא המנחל הכללי של מיניסטריזון אלגורם:
הנפט...

פיצל ושמו סעוד שהוא? היו"ר אגרנט:

מנהל הכללי של מיניסטריזון הנפט אמרו בפסטמבר, אני חושב, בכיוון אלגורם:
הפוך, בשימוש בנשק הנפט, הם אמרו: נשק הנפט זה לא חותח, זה
נשק שצריך להשתמש בו אחרי מחשבה מרובה ושיקול מרובה; ובכלל; אם אנחנו נשתמש בנפט
מי יספק את הכסף לקניית הנשק?

אם נשתמש בנפט מי יספק כסף ל-? היו"ר אגרנט:

לנשק. אלגורם:

אבל באותה תקופה הם כבר השתמשו בנפט, הם סרכו לאמריקנים להעלות בבנצאל:
גאלון
את התפוקה היומית מ-8 מליון|בערך ל-20 מליון.

לא, באותה תקופה להספק, הם לא צמצמו ובכל-אופן - אולי זה לא היה אלגורם:

~~1070~~

401

~~0403~~

אלגורם:

בספטמבר, כאשר הם נתנו את ההצהרות הללו הם לא רצו, אלא להיפך הדפו את כל הדרישות הערביות לאלץ אותם להשתמש בנשק הנפט.

נבנצאל:

זה להבחין בין גשק הנפט ובין הסרוב שלהם להעלות את התפוקה.

האמריקנים רצו שהם יעלו את התפוקה, והם אמרו שאין לנו צורך

בכסף ואין אנחנו יודעים מה לעשות בכסף הזה, אנחנו לא רוצים יותר.

זו בעיה אחרת. אני התכוונתי לשימוש מעשי.

יריין:

גם אי-העלאת התפוקה זה היה חלק מהשימוש בנשק הנפט, רק שהם לא

אלגורם:

שלפו אז את חרב החרם מנדנה; תחילה זה היה לשימוש מלא, אבל עצם

ההגבלה או אי-העלאת התפוקה זה כבר היה שימוש בנשק הנפט.

מר יריין שואל האם זה היה בספטמבר או לא?

הינ"ר אגרונט:

אני חושב שהצהרה זו שהזכרתי של פייצל ושל סעוד היתה בספטמבר

אלגורם:

אולי בסוף אוגוסט.

יש עוד איזה שאלות?

הינ"ר אגרונט:

האם השתמשתם במוסדות המזרחיים או האקדמאים באוניברסיטה או

לסקוב:

בתל-אביב בשביל מחקרים על חומר גלוי או חומר חסוי?

מכון שילוח?

יריין:

לא השתמשו בהם.

אלגורם:

מכון הנפט?

לסקוב:

402

אלגום: מכון הנפט, אותו שמואל יערי שהזכרתי אותו, נדמה לי שהוא הדירקטור של המכון הזה.

לסקוב: זה לא *One man job* שם יש ארבעה מדורים.

אלגום: זה *One man dept.*

היו"ר אגרנט: אחת שואל אם השתמשו במוסדות האקדמאיים או המכוניס כמו מכון שילוח, בשביל מה?

לסקוב: או מחלקת המזרח התיכון באוניברסיטה העברית בשביל מחקרים.

אלגום: יש כינינו ובין מכון טרומן ביחוד יש מגעים לצורך אספקת חומר, הם מקבלים מאתנו חומר וכאשר אנחנו זקוקים למסמך לאיזה גלוי אנחנו משיגים אותו אצלם אבל לא באותו שיתוף פעולה של בקשה למחקרים מיוחדים.

לסקוב: שאלה שגיה, פרט למצוקה בתחלופה של כוח-אדם, מה היה דרוש לך בשביל לעשות הערכה מדינית על האפשרויות של הפעלת כוח צבאי?

אלגום: החשובה לא ישירה כל-כך. אנחנו מקבלים מבול של ניירות, יורד עלינו מבול מכל-טיני גורמים ומקומות, רק התגברות על המבול הטבול וקריאת כל הניירות הזאת וסידור ומיון הדברים לשימוש בכוח האדם של אדם אחד בלבד קשה מאד להתגבר. כך שאני חושב שאילו היו שואלים אותי מה נחוץ, קודם-כל להתגביר את כוח האדם במחלקה לצורך זה כדי שעל ארץ אחת אפגאפאפא יעבדו כמה אנשים ולא שעלשכמה ארצות תהיינה תלויות באדם אחד, כפי שהמצב כיום.

היו"ר אגרנט: הגיש אנחנו מודים לך. משלה לנו את מה שהבטחת.

אלגום: אגיש כל מה שרשום אצלי, אני מגיש את זה דרך מר ברטוב?

(Handwritten signature)

היו"ר אגרנט: כן, דרך מר ברטוב.